

Skovspurven har sat sig på en overraskende førsteplads i dysten om hvilken fugl, som er mest talrig i Danmark om vinteren. I vintermånederne har vi mellem 3,5 og 4,1 millioner skovspurve i Danmark.

Musvitten er på andenpladsen. Vi har mellem 2,8 og 3,1 millioner musvitte i Danmark om vinteren.

Nu kan man sætte tal på vinterens småfugle

Skovspurven er med op mod fire millioner fugle den talrigeste fugl i Danmark om vinteren

Tekst og foto: Søren Skov
soeren.skov@nordjyske.dk

At skovspurven er en ganske almindelig fugl herhjemme har været kendt i mange år. Men at den er Danmarks talrigste fugl om vinteren med i alt op mod fire millioner individer er en overraskelse for de fleste.

- At skovspurven er så talrig herhjemme er især bemærkelsesværdigt, da den i nærliggende lande som Storbritannien og i Holland er gået så voldsomt tilbage, at den nu er på den røde liste og her anses

for at være truet, siger Thomas Vikstrøm, der biolog i Dansk Ornitologisk Forening, (DOF).

Hvorfor skovspurven klarer sig så godt i Danmark, kan man i dag ikke komme med en god forklaring på.

Det er den igangværende Atlasundersøgelse over det danske fugleliv, der har afsløret skovspurvens overraskende førsteplads blandt de danske vinterfugle. Her kortlægges forekomsten af de danske fugle i perioden fra 2014 og frem til vinteren i 2017/18.

Som en del af undersøgelsen er hele Danmark blevet delt ind i kva-

drater på fem x fem kilometer. Inden for hvert kvadrat undersøges kyndige amatørornitologer hvilke fuglearter, der yngler netop her. Derudover omfatter det igangværende Atlas-projekt også nogle helt nye optællinger i udvalgte kvadrater landet over. Her skal den besøgende fuglekigger tælle alle de fugle, som han/hun ser og hører på en en kilometer lang rute i løbet af en time. Desuden skal den besøgende fuglekigger også registrere hvilke biotoper/naturtyper, der er langs ruten,

Ved hjælp af tællingerne kan man på den måde udregne fugle-

nes tæthed i den pågældende biotop, og man kender arealerne med de forskellige biotoper i Danmark, kan man derefter også anslå antallet af fugle i alt i Danmark og dermed - for første gang nogensinde - også skrive de danske fugle i mandtal.

Efter to vintersæsoner med tællinger er materialet nu stort nok til, at Thomas Vikstrøm kan offentliggøre de første foreløbige resultater. De viser, at de syv mest almindelige vinterfugle i Danmark er skovspurv, musvit, solsort, gråspurv, bogfinke, blåmejse og gulspurv.

- Der er tale om foreløbige beregninger, der kan rykkes, når vi får set nærmere på indberetningerne fra de to sidste vintre i projektet, siger Thomas Vikstrøm.

Nogle arter varierer meget i antal fra det ene år til det andet. Det gælder eksempelvis kvækerfinken, der i år med store oldenforekomster i skovene, kan samles i overvintrende flokke på mange tusinde. I gode oldenår kan den måske blande sig i "kappestriden" om at være blandt de mest talrige fugle i Danmark om vinteren.

Det er tredje gang, at Dansk Ornitologisk Forening gennemfører

Kvækerfinken veksler meget fra år til år, men i gode oldenår, hvor bøgen sætter mange bog, kan den være meget talrig som vinterfugl i de danske skove.

Helt uden for nummer er en sibirisk jernspurv, der i den seneste måned har opholdt sig i et krat nær Hirtshals. Den er den eneste kendte af sin slags netop nu i Danmark og må derfor være favorit til titlen som Danmarks mest sjældne vinterfugl.

Solsorten er den tredje mest almindelige fugl i Danmark om vinteren. Tællingerne viser, at vi har mellem 2,4 og 2,8 millioner solsorte i Danmark i vintermånederne.

en atlasundersøgelse af de danske fugle. Ved de to tidligere undersøgelser har man imidlertid kun haft fokus på at registrere de ynglende fugle. De nye timetæller-ture, hvor de besøgende fuglekiggere registrerer antallet af småfugle samt biotopen er noget helt nyt i forhold til de tidligere atlasundersøgelser for henholdsvis 20 og 40 år siden. Timetæller-turene har allerede givet værdifuld ny viden om de danske fugle, og mere er på vej, efterhånden som materialet bliver bearbejdet af biologerne i DOF.

Helt udenfor nummer er Danmarks nok mest ensomme vinter-

fugl lige her og nu. En sibirisk jernspurv, der i øjeblikket er den eneste kendte af sin slags i Danmark og derfor må være favorit til titlen som Danmarks mest sjældne vinterfugl.

Sibirisk jernspurv yngler i Sibirien og overvintrer normalt i det sydøstlige Kina, men i efteråret sås flere i Sydsandinavien, hvor den normalt er en yderst sjælden strejffugl, som kun ses med mange års mellemrum. Et enkelt individ er blevet hængende og har gennem den seneste måned opholdt sig i et havtornekraat ved Hirtshals Havn.

Ny foto-guide til Europas fugle

BØGER

Alle Europas Fugle - den komplette håndbog
★★★★★

Naturoplevelsen, når man færdes i skov og mark, bliver dybere, når man kan sætte navn på de dyr og planter man møder undervejs. Det er ikke altid helt nemt, men nu har de danske naturelskere fået en hjælpende hånd, idet Gyldendal har udgivet en dansk udgave af "Alle Europas fugle" med den meget ambitiøse undertitel "den komplette håndbog".

Bogen er oprindeligt udgivet i Frankrig. Teksten er skrevet af den franske ornitolog, Frederic Jiguet, der arbejder på Naturhistorisk Museum i Paris, mens bogens mange fine fuglefotos er taget af den internationale kendte naturfotograf Aurelien Audevard, som har arbejdet naturbeskyttelse og fuglefotografering i mange år.

Modsat de gængse fugleguider, hvor fuglene er vist med tegnede plancher, er der her tale om en fotobog. Bogen beskriver 860 fuglearter, der kan ses i Europa, Tyrkiet og Nordafrika samt i Rusland indtil Uralbjergene. Det er betydeligt flere arter end de gængse guide-bøger, men "Alle Europas fugle" omfatter ikke kun de regelmæssige ynglefugle og træk-gæster, der ses i Europa, men også et væld af sjældne strejfgæster fra Asien, Nordamerika og Afrika.

Mange arter har forskellige dragter,

alt efter om de er unge eller gamle eller i vinter-/sommerdragt. For at illustrere de mange fuglearter rummer bogen derfor ikke mindre end 2200 fuglefotos, der alle er taget i naturen. Det er mange, og det kan derfor godt være lidt overvældende, når man bladrer gennem bogen for at finde frem til en given fugl, man har mødt på sin vej.

Men det er netop de mange fuglefotos, der gør denne guide til en enestående bog, som ikke er set før. Alle fotos er nøje udvalgt, så de både er i god kvalitet og viser de relevante kendetegn. På den måde er den i sandhed en noget nær komplet håndbog.

Bogen er i et handy format, da den er tænkt som en praktisk felthåndbog, som man kan tage med i en lille rygsæk, når man tager på tur i naturen. For at få tilstrækkeligt udbytte af "Alle Europas fugle", bør den imidlertid ikke kun ligge i rygsækken.

Den fungerer bedst, hvis man hjemmefra gør sig bekendt med bogens mange beskrivelser og fotos, så man hurtigt kan finde frem til de givne arter, man har mistanke om samt deres forvekslingsmuligheder.

Søren Skov

soeren.skov@nordjyske.dk

■ Frederic Jiguet, Aurelien Audevard

Alle Europas fugle
460 sider, rigt illustreret
Gyldendal. 349,95 kr.

Den danske udgave er bearbejdet af forfatter og naturfotograf Lars Gejl. Forsiden er prydet af en syngende sydlig blåhals.